VAKEn hallitusohjelmatavoitteet 2027–2031

Aluehallitus 27.10.2026

Tulevaan hallituskauteen valmistautuminen

VAKEn keskeiset edunvalvonnallisista teemoista on ajankohtaista tunnistaa **hallitusohjelmatavoitteet** ja **kiteyttää ne** viestinnällisesti toimivaan muotoon.

- Päättäjät ja vakelaiset ovat samalla asialla alueen asukkaiden eduksi.
- Teemme myös rohkeita avauksia arvojemme mukaisesti.

Tavoitteina:

- Edistää VAKEn edunvalvontaa ja alueen asukkaiden etua tulevassa hallitusohjelmassa.
- Terävöittää ja yhdenmukaistaa VAKEn edunvalvonnallinen viestintä ja edunvalvonta eri verkostoissa ja kanavissa.
- Tehdä aitoja ja rohkeita avauksia, joilla saadaan näkyvyyttä VAKEn kärjille. Olemme onnistuneet monessa – meillä on varaa viestiä.
- Rakentaa yhteisiä kantoja muiden alueiden kanssa siellä, missä intressi on yhteinen ja erottautua avoimesti siellä, missä se ei ole.

VAKEn hallitusohjelmatavoitteet 2027–2031

1

Asukkaiden täytyy voida luottaa sotepe-palveluihin.

Palveluiden parantaminen ja talouden vakauttaminen voidaan tehdä samaan aikaan.

2

Vaativan erikois-sairaanhoidon keskittäminen vahvistaa perus- ja lähipalveluita.

Uudenmaan malli on osoittanut toimivuutensa.

3

Tarveperustaista rahoitusmallia tulee tarkistaa, ei romuttaa.

Oikeudenmukainen rahoitus seuraa väestöä ja palvelutarvetta.

4

Valtion ohjauksen painopistettä siirrettävä tuloksiin ja vaikuttavuuteen.

Uudistusohjelmamme todistaa, että vapaus ja aito vastuu tuovat tuloksia.

1

Asukkaiden täytyy voida luottaa sotepe-palveluihin

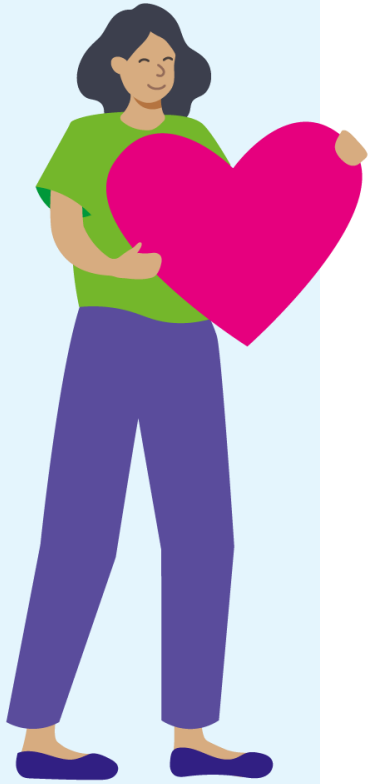

Luottamus on hyvinvointialueiden toiminnan perusedellytys. Ilman luottamusta horjuu koko järjestelmän oikeutus.

- Hyvinvointialueet ovat onnistuneet mainettaan paremmin mittavassa muutoksessa, mutta luottamus palveluihin on heikentynyt. Uudistus on edelleen kesken, ja palvelujen kehittämistä on jatkettava.
- Luottamus vaikuttaa siihen, hyväksytäänkö nämä välttämättömät uudistukset, hakeutuuko ihminen palveluihin ajoissa tai uskaltaako hän kertoa omasta tilanteestaan.
- Luottamusta vahvistetaan ennen kaikkea tuloksilla, avoimuudella ja arvostavilla kohtaamisilla. Tämä on yhteinen tehtävä kaikille hyvinvointialueille ja päättäjille.

2

Vaativan erikoissairaanhoidon keskittäminen vahvistaa perus- ja lähipalveluita

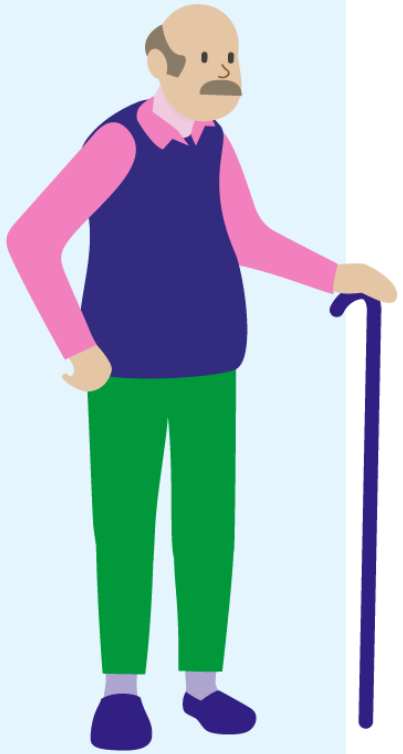

Kun kaikkea ei yritetä ylläpitää kaikkialla, voimavaroja vapautuu perus- ja lähipalveluihin: mm. terveysasemille, kotiin vietäviin palveluihin, mielenterveyspalveluihin ja ikääntyneiden arkeen.

- Valtakunnallisesti on arvioitava mahdollisuudet keskittää vaativaa erikoissairaanhoitoa nykyistä enemmän. Näin mittavat ratkaisut eivät voi perustua yksittäisten alueiden vapaaehtoisen päätöksenteon varaan.

Uudenmaan malli on osoittanut toimivuutensa: vahvat peruspalvelut, vaativa erikoissairaanhoito ja kustannustehokkuus samassa paketissa.

- HUS kykenee ylläpitämään vaativaa lääketieteellistä osaamista, tutkimusta ja opetusta tavalla, johon yksittäinen alue ei pystyisi.
- Alueet voivat keskittyä asukkaan lähellä oleviin perus- ja lähipalveluihin.

3

Tarveperustaista rahoitusta tulee tarkistaa, ei romuttaa.

Palvelujen uudistaminen on välttämätöntä, ja rahoitusmallin on kannustettava tähän.

- Perälautamalli on perusteltu siirtymävaiheen turvamekanismi, mutta se ei saa olla pysyvä osa rahoitusjärjestelmää. Pysyvä tasaus heikentäisi kannusteita uudistaa toimintaa ja vaarantaisi rahoitusmallin oikeudenmukaisuuden.

Rahoituksen on oltava ennakoitavaa ja seurattava pitkällä aikavälillä todellista palvelutarvetta, väestörakennetta ja väestön muutoksia.

- Tarveperusteinen rahoitus on lähtökohtaisesti oikeudenmukainen periaate. Sitä kannattaa kehittää edelleen.
- Rahoituksen tulee huomioida nykyistä paremmin etenkin sosiaalihuollon palvelutarve, mutta myös vieraskielisen väestön osuus ja nopea väestönkasvu. VAKElle nyt kohdentuva rahoitus korjaa aiempaa jälkeenjääneisyyttä, vaikka rahoitus on edelleen maan 3. matalin.

4

Valtion ohjauksen painopistettä siirrettävä tuloksiin ja vaikuttavuuteen.

Tarvitaan vähemmän, mutta parempaa lainsäädäntöä. Alueilla on vastuu asukkaistaan ja palveluistaan.

- Valtion ohjauksen painopiste tulee siirtää normeista sisällöllisiin tavoitteisiin, tuloksiin ja vaikuttavuuteen, jotta alueet voivat kehittää palvelujaan asukkaidensa tarpeiden mukaisesti ja käyttää resurssinsa tehokkaammin.
- Hyvinvointialueet tuntevat oman alueensa väestön ja tarpeet parhaiten. Alueiden tulee voida valita paikallisesti tarkoituksenmukaiset keinot ja vastata samalla **valintojensa taloudellisista ja toiminnallisista tuloksista**.